

BUDAPEST FŐVÁROS
KORMÁNYHIVATALA
IGAZSÁGÜGYI FŐOSZTÁLY

TÁJÉKOZTATÓ Budapest Főváros Kormányhivatala Igazságügyi Főosztály

Fiatalkorú Bűnelkövetők Pártfogó Felügyelői Osztály tevékenységéről

A pártfogó felügyelői tevékenység célja, hogy a büntetőeljárás és a végrehajtás folyamatában a pártfogó felügyelő kellő súlyú jelenlétével, az igazságszolgáltatási szervek döntéseinek megfelelően biztosítsa az állam büntetőhatalmi igényének érvényre juttatását, elősegítse a társadalom irányába megvalósuló jóvátételt, ezáltal csökkentve a bűnisméltés veszélyét, fokozva az elkövető társadalmi reintegrációjának esélyét, illetve a közösség védelmét. A pártfogó felügyelettel megerősített büntetőeljárásban az alternatív szankciók (például feltételes ügyészi felfüggesztés, próbára bocsátás, felfüggesztett szabadságvesztés, javítóintézeti nevelésből történő ideiglenes elbocsátás) alkalmazása hosszú távon lehetővé teszi a börtönnépesség csökkenését.

Az Igazságügyi Főosztály Fiatalkorú Bűnelkövetők Pártfogó Felügyelői Osztálya a fenti célok megvalósítása érdekében az alábbi feladatokat látja el:

Környezettanulmány készítése:

A pártfogó felügyelő által készített környezettanulmány a fiatalok elleni büntetőeljárásban kötelezően beszerzendő bizonyítási eszköz, környezettanulmányt készít továbbá a pártfogó felügyelő a megelőző pártfogás elrendelése iránti eljárásban. Mindkét eljárásban készített környezettanulmány része a kockázatértékelés, a fiatalok, illetve a gyermek bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettségének értékelése. A környezettanulmány elkészítéséhez a pártfogó felügyelő megtekinti a fiatalok, illetve a gyermek lakóhelyét, meghallgatja a fiatalokat, illetve a gyermeket, valamint a törvényes képviselőjét, iskolai, munkahelyi véleményt szerez be, információt kér a család- és gyermekjóléti szolgáltatótól. A környezettanulmány a fiatalok, illetve a gyermek életviszonyaira és életvitelére jellemző tényeket, körülményeket írja le, bemutatja továbbá a fiatalok, illetve a gyermek viselkedésében megfigyelhető esetleges kriminális viselkedési jellemzőket, valamint a fiatalok, illetve gyermek és családja hozzáállását az eljárás alapjául szolgáló cselekményhez, illetve az okozott sérelmek jóvátételéhez. A pártfogó felügyelő a környezettanulmányban értékeli a bemutatott tények, körülmények, jellemzők és az eljárás tárgyát képező cselekmény közötti kapcsolatot, illetve a fiatalok, illetve gyermek kriminális veszélyeztetettségének szintjét.

A pártfogó felügyelő környezettanulmányt készít továbbá a kegyelmi eljárás során, és az államot illető bűnügyi költség és rendbírság megfizetését elengedő döntés előkészítése során.

Pártfogó felügyelői vélemény készítése:

A pártfogó felügyelői vélemény biztosít lehetőséget arra, hogy az ügyész vagy a bíró felkérésére a pártfogó felügyelő kvázi szakértői véleményt készítsen és a környezettanulmányban megjelenő információkon túlmutatóan értékelje az elkövetői magatartás személyes vonatkozásait, az elkövető cselekményhez való viszonyát, elemezze az elkövetett bűncselekményt, és prognosztizálja az újabb bűnelkövetés esélyét. A pártfogó felügyelő javaslatot tehet a terhelttel szemben külön magatartási

Fiatalkorú Bűnelkövetők Pártfogó Felügyelői Osztály

1035 Budapest, Váradi utca 15, Pf.:1300 Budapest, Pf.: 363 – Telefon: +36 (1) 896-2157 – Fax: +36 (1) 237-4877
E-mail: isz.fk@bfkh.gov.hu – Honlap: www.kormanyhivatalok.hu

szabály elrendelésére, a bűnismétlés kockázatának kezelésére irányuló programokon való részvételre. Az ügyész vagy a bíró felkérésére vizsgálni kell azt is, hogy az elkövető hajlandó-e a sértett számára anyagi vagy más módon jóvátételt nyújtani és azt a sértett elfogadja-e, ennek alapján az ügy mediációra utalása is javasolható.

Pártfogó felügyelet végrehajtása:

A pártfogó felügyelet intézkedés végrehajtása során a pártfogó felügyelő a pártfogolt ellenőrzésével és irányításával elősegíti annak megakadályozását, hogy a pártfogolt ismételten bűncselekményt kövessen el, továbbá segítséget nyújt a társadalmi beilleszkedéséhez, az ehhez szükséges szociális készségek kialakításához és feltételek megteremtéséhez, közreműködik a sértettek érdekeinek érvényesülésében. Magyarországon a pártfogó felügyelet járulékos jellegű intézkedés, valamely más büntetéshez vagy intézkedéshez kapcsolódik.

A pártfogó felügyelői esetkezelés alapja a bűnismétlés kockázatainak feltárása és azok célzott kezelése, illetve kezelésének megszervezése. A pártfogó felügyelők beavatkozásai a kriminális viselkedés korrekciójára, a társadalomba való beilleszkedés feltételei megteremtésének elősegítésére irányulnak. A pártfogó felügyelet sajátossága a magatartási szabályok előírása. A magatartási szabályok egy része jogszabályban meghatározott, általános magatartási szabály, ilyen például a pártfogó felügyelővel való kapcsolattartás kötelezettsége. Az ügyész, illetve a bíróság az eset jellege és a terhelt körülményeihez igazodva külön magatartási szabályt is előírhat, ami a pártfogó felügyeletet egyéniesített szankcióvá teszi. Külön magatartási szabályként előírható például csoportos foglalkozáson való részvétel, vagy helyreállító szemléletű, illetve helyreállító technika alkalmazására épülő programban való részvétel.

A csoportos foglalkozások elsősorban a szociális készségek fejlesztésére irányulnak, az érintett pártfogoltak viselkedéskorrekcióját, társadalmi adaptációját segítik elő. A resztoratív programok egyrészt a sértett, illetve a sérelmet szenvedett közösség közötti kapcsolatok helyreállítását, a jóvátétel lehetőségének biztosítását, valamint az elkövetőnek a felelősségvállaláson keresztüli rehabilitációját, bizonyos esetekben kriminogén szükségleteinek kezelését szolgálják.

Megelőző pártfogás végrehajtása:

A 2015. január 1. napján bevezetett megelőző pártfogás komplex, a pártfogó felügyelők és a gyermekvédelmi szakemberek szaktudásának és eszköztárának alkalmazására épülő gyermekvédelmi intézkedés, amelynek célja a korai beavatkozás érvényesítése a fiatalkori bűnözés kezelésében. A megelőző pártfogás elrendelésére a bűncselekmény vagy az elzárással is sújtható szabálysértés miatt indult védelembé vételi, illetve védelembé vétel felülvizsgálata iránti eljárásban kerülhet sor. A megelőző pártfogás elrendelése kötelező, ha a pártfogó felügyelő a gyermek bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettségét a kockázatértékeléssel kiegészített környezettanulmányban magas fokúra értékeli. A gyámhatóság mérlegeli a megelőző pártfogás elrendelését a bűnmegelőzési veszélyeztetettség közepes foka esetében. A megelőző pártfogás tartama alatt a gyermek, valamint törvényes képviselője köteles a megelőző pártfogóval, illetve a családgondozóval tartani a kapcsolatot, ezen túl a gyámhatóság magatartási szabályként további kötelezettségeket írhat elő a gyermek és családja számára. A megelőző pártfogás során a pártfogó felügyelő kompetenciájába azoknak a kockázati tényezőknek a kezelése tartozik, amelyek kriminális jellegűek, illetve a kriminális viselkedéssel közvetlenül összefüggésbe hozhatók.